

Το περιβάλλον και ο άνθρωπος, πέρα
από τη Δασολογία, στο έργο του
αείμνηστου Καθηγητή Νίκου Στάμου

Ημερίδα στη μνήμη του Νικόλαου Στάμου
Περτούλι Τρικάλων, 5 Ιούνη 2012

Η σημασία της πιστοποίησης της αιθρορικής διαχείρισης των δασών στην προστασία του περιβάλλοντος

**Δρ. Λευτέρης Θ. Κόλλιας
Δασολόγος- Γεωπόνος**

**Ημερίδα στη μνήμη του Ν. Στάμου
Περτούλι Τρικάλων, Τρίτη 5 Ιούνη 2012
Αρχοντικό Χατζηγάκη**

Παγκόσμια Περιβαλλοντικά Προβλήματα

- Αποδάσωση-Παράνομες υλοτομίες
  - Φαινόμενο Θερμοκηπίου
    - Κλιματική αλλαγή
      - Βιοποικιλότητα

Υπάρχει λύση;

Η Αειφορική Διαχείριση των δασών

ουσιαστική συνιστώσα στην επίτευξη του παγκόσμιου στόχου

«Τα δάση για τους λαούς και οι λαοί για τα δάση».

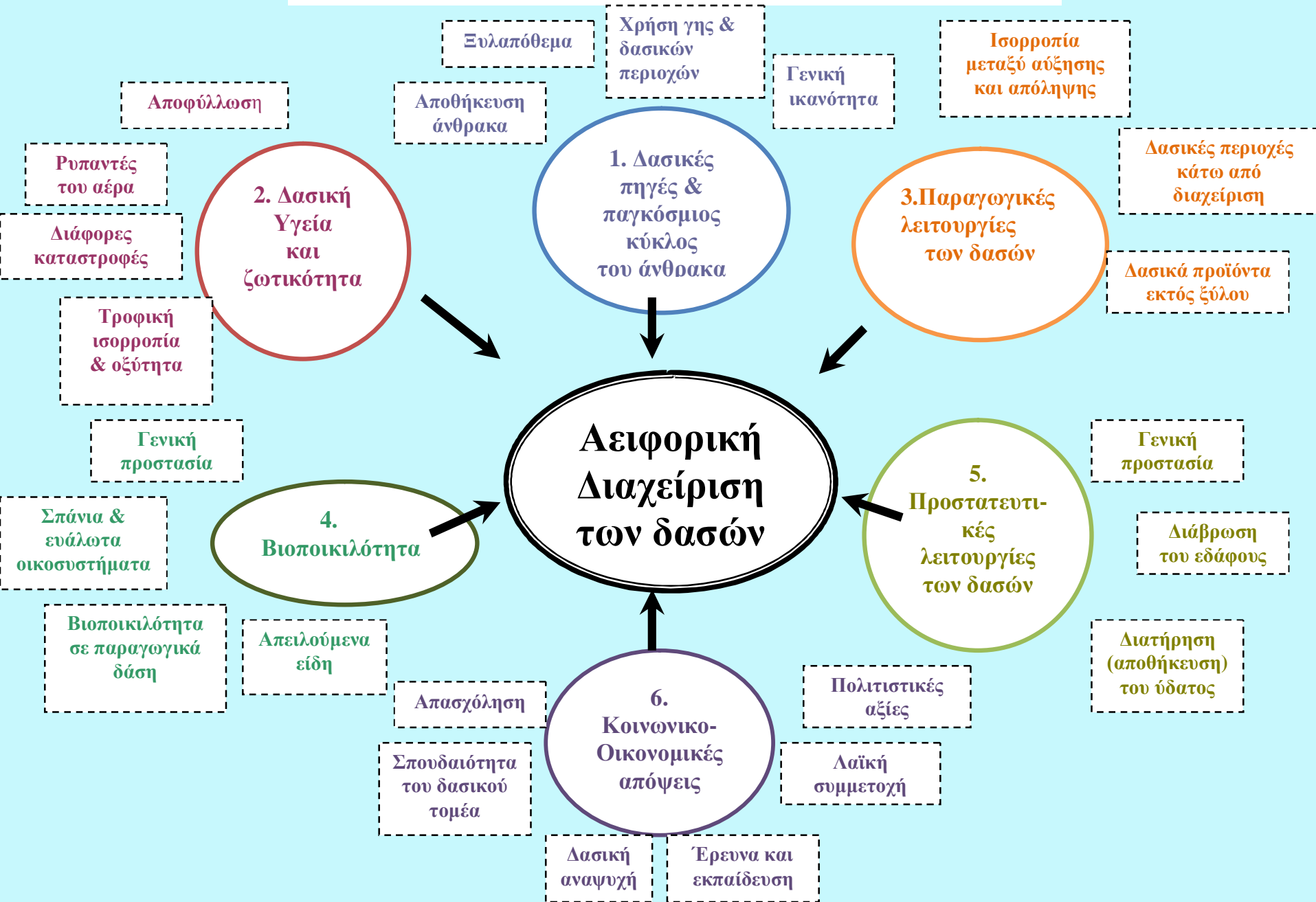
Αειφορική Διαχείριση Δασών

Εκείνη η διαχείριση και η χρήση των δασικών οικοσυστημάτων κατά τέτοιο τρόπο και ένταση ώστε να διατηρούνται:

- ✓ η βιοποικιλότητα
- ✓ η παραγωγικότητα
- ✓ η ικανότητα αναγέννησης
- ✓ η ζωτικότητα
- ✓ η δυναμικότητα

και να εκπληρώνουν στο παρόν και στο μέλλον τις οικολογικές-οικονομικές και κοινωφελείς λειτουργίες σε τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο, χωρίς να προκαλούν ζημιές σε άλλα οικοσυστήματα.

ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΕΙΦΟΡΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ

Δασική Πιστοποίηση (Forest Certification)

Μπορεί να ορισθεί ως η διαδικασία εκείνη, κατά την οποία ένας ανεξάρτητος οργανισμός εκδίδει γραπτό αποδεικτικό-πιστοποιητικό, με το οποίο διαβεβαιώνει βάσει των αποτελεσμάτων ενός ελέγχου, ότι η δασική εκμετάλλευση διαχειρίζεται σύμφωνα με προδιαγεγραμμένα οικολογικά –οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια (F.A.O., 1998).

Ο όρος **Forest Certification** αναφέρεται στη Δασική Διαχείριση-Συγκομιδή-Μεταφορά μέσα στο δάσος.

Με το σύστημα Δασικής Πιστοποίησης πιστοποιείται:

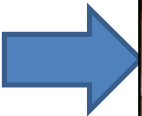
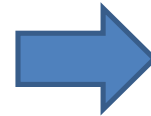
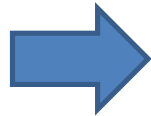
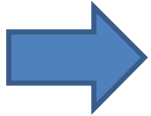
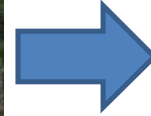
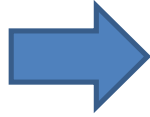
- α) η αειφορική διαχείριση των δασών της χώρας και
- β) τα προϊόντα ξύλου που προέρχονται από αειφορικά διαχειριζόμενα δάση.

Πιστοποίηση της αειφορικής προέλευσης των προϊόντων ξύλου (Chain of Custody Certification)

- **Chain of custody** είναι η διαδικασία ανάχνευσης πιστοποιημένου ξύλου από το δάσος προς το τελικό προϊόν. Δηλαδή πρόκειται για μια συνεχή ανάχνευση πιστοποίησης σε όλες τις ενδιάμεσες φάσεις, από τη διάθεση του ξύλου στον δασόδρομο μέχρι την αγορά του τελικού προϊόντος από τους καταναλωτές.

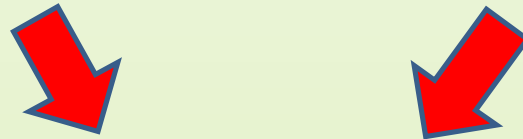
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟ
ΔΑΣΟΣ

• Η Πιστοποίηση της αειφορικής διαχείρισης των δασών είναι διαδικασία εθελοντικού χαρακτήρα, που επιβάλλεται από την αγορά, σαν εργαλείο προώθησης των προϊόντων (Ε.Ε.).

• Αντίθετα, τα κριτήρια και οι δείκτες της αειφορικής διαχείρισης των δασών, έχουν αναπτυχθεί για να υποστηρίξουν τις προσπάθειες για να διαχειρίζονται τα δάση αειφορικά.

η αειφορική δασική διαχείριση είναι δυνατή χωρίς την πιστοποίηση, αλλά το αντίθετο δεν μπορεί να σταθεί (F.A.O. 2001).

Πλεονεκτήματα της Δασικής Πιστοποίησης

- **Συνεχής ενσωμάτωση** περιβαλλοντικών ζητημάτων στις στρατηγικές των επιχειρήσεων για την προώθηση των προϊόντων τους,
- **αύξηση της αξιοπιστίας** της επιχείρησης στην επικοινωνιακή της πολιτική,
- **μεγαλύτερη ασφάλεια** των αγορών έναντι των περιορισμών της αγοράς,
- **αυξημένο μερίδιο** στην αγορά ή τουλάχιστον **προστασία** από την απώλεια του υπάρχοντος μεριδίου στην αγορά, κυρίως απέναντι σε άλλα προϊόντα ξύλου,
- **πριμοδότηση της αγοράς**, από τις πωλήσεις «πράσινων» προϊόντων.

Μειονεκτήματα της Δασικής Πιστοποίησης

- **αύξηση του κόστους,**
- **μείωση του εισοδήματος βραχυπρόθεσμα** λόγω της μείωσης της εξαγόμενης από το δάσος ποσότητας ξυλείας,
- **εμφάνιση εμποδίων στο εμπόριο,** λόγω της διάκρισης σε πιστοποιημένα και μη πιστοποιημένα προϊόντα ξύλου,
- **μερική μεταφορά του ελέγχου** από τον ιδιοκτήτη του πιστοποιημένου αντικειμένου προς τις ομάδες που αναπτύσσουν τα σχετικά κριτήρια,
- **σύγχυση** που αναμφισβήτητα δημιουργείται στους καταναλωτές.

Στόχοι της δασικής πιστοποίησης

Η πιστοποίηση της δασικής διαχείρισης μπορεί να ενεργήσει ως ένα εργαλείο:

- για την προώθηση της αειφορικής δασικής διαχείρισης,
- για την ικανοποίηση των αναγκών των πελατών,
- για την προώθηση των προϊόντων.

Κόστος δασικής πιστοποίησης

περιλαμβάνονται κυρίως:

- **οι δαπάνες των προπαρασκευαστικών ενεργειών,**
- **το κόστος συμμόρφωσης στη διαχείριση των δασών,** που προκύπτει από τα μέτρα που λαμβάνονται στη διαχειριστική μονάδα, για να συμμορφωθεί στις απαιτήσεις του προτύπου πιστοποίησης,
- **το κόστος των εσωτερικών ελέγχων,**
- **το κόστος των εξωτερικών ελέγχων και της έκδοσης του πιστοποιητικού.**

Παράγοντες που επηρεάζουν την αγορά πιστοποιημένων προϊόντων ξύλου

- ο περιορισμός της παράνομης υλοτομίας (FLEGT, Lasey Act),
- ο ρόλος των κυβερνήσεων και οι ‘πράσινες Δημόσιες συμβάσεις,’
- τα προγράμματα ‘πράσινα κτίρια’,
- οι οικολογικές οργανώσεις,
- η αγορά από επιχείρηση σε επιχείρηση (E.K.E.),
- η χρήση χαρτιού και υλικών συσκευασίας.

Πίνακας 1. Παγκόσμια έκταση πιστοποιημένων δασών

ΕΤΟΣ/ΕΙΔΟΣ	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ ΔΑΣΩΝ (σε εκ. Ηα)	3.875	3.750	3.911	3.870	3.870	3.870	3.952	4033	4.033	4.033
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗ-ΜΕΝΗ ΕΚΤΑΣΗ ΔΑΣΩΝ (σε εκ. Ηα)	124	150	176	240	270	292	320	321	357	375
ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΠΙΣΤΟΠΟΙΗ-ΜΕΝΗΣ ΔΑΣΙΚΗΣ ΕΚΤΑΣΗΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ	3,2	4	4,5	6,2	7	7,5	8,3	8,2	9	9,3

Πίνακας 2 Αριθμός Πιστοποιητικών αιφορικής προέλευσης προϊόντων ξύλου, κατά την περίοδο 2002-2011.

ΕΤΟΣ	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΑΡΙΘΜΟΣ	2.500	3.140	4.528	5.979	7.200	8.600	12.600	17.815	23.720	28.423

Πηγή: Επεξεργασία εκδόσεων UNECE / FAO Forest Products Annual Market Review των ετών 2002-2011.

Σκοπός της έρευνας

➤ διερεύνηση της συμπεριφοράς του Έλληνα καταναλωτή για τα πιστοποιημένα προϊόντα ξύλου (έπιπλα και προϊόντα δομικών κατασκευών), που προέρχονται από αειφορικά διαχειριζόμενα δάση.

Στόχοι για το καταναλωτικό κοινό

Η διερεύνηση του καταναλωτικού κοινού
όσον αφορά:

- 1) τη στάση του για το περιβάλλον και τα δάση της χώρας μας,
- 2) τη γνώση του για την αειφορική διαχείριση των δασών και τα πιστοποιημένα προϊόντα ξύλου,
- 3) την προτίμηση και πρόθεσή του για αγορά πιστοποιημένων προϊόντων ξύλου,

Υλικά και Μέθοδοι (Κ)

- Περιοχή έρευνας καταναλωτών :
Αθήνα- Θεσσαλονίκη.
- Πραγματοποίηση έρευνας:
Σεπτέμβριος 2009 μέχρι Φεβρουάριος 2010, κατά τη διάρκεια 7 κλαδικών εκθέσεων προϊόντων ξύλου.
- Πληθυσμός-στόχος:
ο πληθυσμός της χώρας.
- Μέγεθος δείγματος:
257 καταναλωτές.
- Μέθοδος συλλογής στοιχείων:
Μέθοδος: “εμπορικών κέντρων” (Shopping Center Sampling).
Τεχνική: “Mall interception technique”.

Αποτελέσματα (Κ 1-στάση)

Οι ερωτώμενοι:

- υποστηρίζουν ενέργειες και πρωτοβουλίες για την προστασία του περιβάλλοντος (95%),
- προσπαθούν να λειτουργούν με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος (83%),
- υποστηρίζουν την προστασία και ανάπτυξη των δασών της χώρας (92%) και διατίθενται να ενισχύσουν οικονομικά την προστασία τους (66%),
- δεν είναι ευχαριστημένοι με την κατάσταση των δασών μας (97%),
- οι 3 στους 4, δίνουν «αρκετά μεγάλη» και «πολύ μεγάλη» σημασία στην τιμή του προϊόντος, ενώ 1 στους 2 δίνει «αρκετά μεγάλη» και «πολύ μεγάλη» σημασία στη φιλικότητα του προϊόντος προς το περιβάλλον.

Αποτελέσματα (Κ2-γνώση)

- Οι 7 στους 10 δεν έχουν ακούσει ποτέ στο παρελθόν τη φράση ‘αιιφορική’ διαχείριση δασών.
- Όταν τους εξηγείται η έννοια της αιιφορικής διαχείρισης των δασών, τότε οι 2 στους 3 θεωρούν τη διαδικασία αυτή φιλική προς το περιβάλλον.
- Οι 9 στους 10 δεν έχουν ακούσει ποτέ τη φράση ‘Πιστοποίηση αιιφορικής διαχείρισης δασών’, ενώ τη φράση ‘Πιστοποιημένα προϊόντα ξύλου’ δεν έχουν ακούσει οι 7 στους 10.

Αποτελέσματα (Κ3-πρόθεση)

- **Επιλέγουν (96,1%)** μεταξύ δύο εντελώς ίδιων ξύλινων προϊόντων ίδιας τιμής, να αγοράσουν εκείνο που προέρχεται από αειφορικά διαχειριζόμενα δάση και έχει σχετικό περιβαλλοντικό σήμα, από το αντίστοιχο που είναι άγνωστης προέλευσης.
- **Εκφράζουν (91,1%)** το ενδιαφέρον τους να αγοράζουν προϊόντα ξύλου με αντίστοιχο σήμα.
- **Δηλώνουν (87,5%)**, ότι είναι σημαντικό έως πολύ σημαντικό για τους ίδιους, η επίπλωση και τα δομικά στοιχεία του σπιτιού, να είναι κατασκευασμένα με πιστοποιημένο ξύλο.

Συμπέρασμα

- **Οι Έλληνες καταναλωτές, αν και δηλώνουν ένθερμοι υποστηρικτές της προστασίας του περιβάλλοντος, δεν γνωρίζουν τις έννοιες της αειφορικής διαχείρισης των δασών και της πιστοποίησης της αειφορικής δασικής διαχείρισης.**

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ